

16 BÖCKER

SvD lördag 22 oktober 2011

Insamling ska rädda Napoleons sista bostad

Här kommer en hjärtskärande vädjan till alla historieintresserade och i synnerhet till Napoleonianer.

Kejsarens sista bostad i livet, den måttligt eleganta lantgården Longwood House på Sankt Helena i Atlanten, dit han deporterades efter Waterloo och levde

1816–1821 (enligt många men obevisat giftmördad), står och förfaller! Longwood House är den franska statens egendom, fastän ön är brittisk. Ändå tycks man stå passiv inför det skandalösa förfallet.

Nu har La Fondation Napoléon initierat en internationell

insamlingskampanj för att få in de 750 000 euro som behövs till renoveringen. Så slanta upp, ni som ännu är kejsaren trogna! Gå in på www.napoleon.org eller www.souvenirnapoleon.org. Varje sous, centime, francs, krona eller euro är välkommen.

MATS GELLERFELT

3681

dagar har den svenske journalisten Dawit Isaaq suttit fängslad i Eritrea. Läs mer på www.freedawit.com

svd.se/nyheter/freedawit

Omröstning på socialdemokratisk kongress.

FOTO: MARK EARTHY/SCANPIX

Visionerna saknas i S

DEBATT Under storhetstiden på 1900-talet var det socialdemokraterna som byggde framtiden. Sedan tog nyliberalismen över begreppet, och det är just avsaknaden av framtidsdrömmar som är vänsterns stora problem, skriver Henrik Arnstad.

Den västerländska vänsterns kris i allmänhet och den svenska socialdemokratin problem i synnerhet tolkas ofta som ett mysterium. Senast reflekterade historikern Håkan Arvids-

son i denna tidning över problemet, utifrån perspektivet att britt på intellektuell debatt ("intellektuell åderförkalkning") orsakat tillbakagången sedan storhetstiden under 1900-talets mitt.

Frageställningen kan dock konkretiseras, utifrån resone-

mang om vad som låg bakom socialdemokratin stora framgångssaga 1945–1968. Jag vill peka på det dåtida svenska socialdemokratiska formuleringens företrädet angående moderniteten. Socialdemokratin byggde framtiden, medan högern fortfarande var präglad av konservatism och implicit antidemokrati. Högerledaren Jarl Hjalmarsson hade tidigare yttrat att han ville "mala sönder den demokratiska ideologin och ersätta den med egna positiva begrepp". Liberalismen förmådde bara göra symboliskt motstånd angående socialdemokratin hegemoni – inte minst då Folkpartiet föredragit en tysk seger under andra världskrigets kritiska år 1940–1941. Socialdemokratin dominans syntes tydligt i tidens historiesyn. Det rädde konsensus om att det fattiga och eländiga förflutna hade ersatts av ett nytt välfärdssamhälle. Och det var social-

demokrater som Per Albin Hansson, Tage Erlander, Gustav Möller, med flera, som fick äran för detta. Men efter några decennier upplevdes inte det nya som särskilt nytt längre och med 1968-generationen skedde ett skifte.

Att "vara vänster" är sedan dess intimt förknippat med anti-modernitet. Det började med hyllanden av Indokinas bondegerillor och kinesiska bönder under Mao. Efter Vietnamkrigets slut 1975 vidtog kärnkraftsmotståndet – delvis i direkt opposition mot de äldre modernitetsförespråkarna inom socialdemokratin. Inflytelserika vänsteraktörer som Tage Danielsson personifierade och kanaliserade populärt rörelsen som gjorde modernitet farlig, ful och anstötlig bland 40-talister med röda stjärnor på sin värvkavaj. Tidens tecken var almstrid, gröna vägen och träskor. Men även om dagens vänster har kasserat de sistnämnda, mycket opraktiska, skodonen så förblev anti-modernitet och framtidspessimism ett signum för den kollektiva identiteten "vänster".

Ett politiskt utrymme öppnades för nyliberalismen, eftersom

"framtiden" så att säga blev ledig. I dag förverkligas dessa högerpräglade framtidsdrömmar angående privatiseringar och avregleringar medan oppositionen ägnar sig åt kamp för att bevara det förfallna Slussen i Stockholms innerstad. Men nostalgi vinner generellt inga val. Denna anti-modernitet, som i dag dominerar socialdemokraterna, är potentiellt farlig för hela det svenska samhället. Den har skapat utrymme för ett fascistiskt parti i riksdagen, vilket aldrig tidigare hänt i Sveriges historia.

Sammanfattningsvis: det som saknas socialdemokratin är inte en ny Ernst Wigforss, utan en kollektiv vänsterdröm om samtid och framtid. Det är emellertid inte historikerns uppgift att formulera sådana drömmar.

HENRIK ARNSTAD
kulturdebatt@svd.se

Henrik Arnstad är historievetsenskaplig skribent.

Läs också: Håkan Arvidssons kommentar (18/10 2011).

svd.se/kultur

